

EESTI KINDLUSTUS LEHT

November
1938

EESTI KINDLUSTUSTEGELASTE
ÜHINGU VÄLJAANNE

KINDLUSTUSTEGELASE KÄSIRAAMAT

ELUKINDLUSTUS

Sisukord:

Saateks

I Kindlustuse põhialuseid.

Mis on kindlustus. — Ettenägelikkus ja kindlustuskaitse. — Kindlustuste liigitelu. — Elukindlustuse väärtus. — Elukindlustus ja kokkuhoid.

II Kindlustuskaitse areng ja levik.

Kindlustuskaitse vanal ajal. — Elukindlustus teaduslikule alusele. — Elukindlustuse levik. — Elukindlustuse areng Eestis. — Kindlustusseltside ühing. — Kindlustustegelaste organiseerimine.

III Elukindlustuse alused ja tehnika.

Suremusstatistika ja suremustabelid. — Suremus elukindlustuspreemia alusena. — Kapitaliprotsentide mõju elukindlustustegevusele. — Ärikulud elukindlustuspreemias. — Ülejääk ja selle kasutamine. — Riskide valik. — Mida peetakse silmas riskide hindamisel. — Edasikindlustus. — Kindlustusasutiste seadus. — Kindlustusseltside arvepidamine ja aastaaruanne.

IV Elukindlustuse üldtingimused.

Üldmäärused. — Kindlustuslepingu sõlmimine ja seltsi vastutuse algus. — Preemiate tasumine. — Tähtjaks preemiate tasumatajätmise tagajärjed. — Kindlustuse lõpetamine ja muutmine. — Poliisilaenuid. — Valeandmete tagajärjed. — Seltsi kohustuste piiramine. — Kindlustustasude väljamaksmine. — Kasut osasaamine. — Tulumaksu soodustus elukindlustusvõtjale. — Elukindlustuse enneaegne raugemine ja vahendeid selle ärahoidmiseks.

V Esindaja isik.

Isiku tähtsus hanketööl. — Käitumine ja esinemine. — Seltskondlik suhe. — Kannatlikkus. — Millest sõltub edu.

VI Kandidaatide leidmine.

Kellest saab kindlustusvõtja — Organiseeritud kandidaatide hankimine. — Kandidaate ajalehe andmetel. — Kandidaatide korrastus. — Beltööd kandidaadi külastamiseks. — Eellähenemine. — Külastamisaja ja -koha valik.

VII Hanketöö põhialuseid ja müügitehnika.

Elukindlustuse müük. — Inimestetundmine. — Inimese iseloom. — Kuidas esile kutsuda elukindlustusesoovi. — Elukindlustuse võtmise eripõhjusti. — Kindlustustarbe analüüs ja kindlustuskava. — Esimene kontakt kandidaadiga. — Põhjendamine. — Mida ütlete ja kuidas ütlete. — Kas sõlmida leping esimesel või järgneval külastusel. — Esimene sissemaks. — Arstlik läbivaatus ja poliisi väljamüümine. — Edaspidine side kandidaadiga. — Side kindlustusvõtjaga. — Hanketöö ühenduses inkassoga. — Juurekindlustus.

VIII Hankevahendeid ja abimaterjale.

Kindlustustarbe selgitamine kulude arvestuse abil. — Näiteid kindlustamiskava koostamiseks. — Väiteid ja vastuväiteid. — Vanaduse ja terviserikke kuupensionimäärade tabel.

Raamat sisaldab 168 lhk. tihedat teksti heal paberil ja maksab ainult

60 senti; kalingurkõites luksuspaberil kr. 1.25.

Kõigile, kes raamatu hinna saavad rahas või postmarkides Eesti Kindlustustegelaste Ühingu, neile saadetakse raamat postikuludeta koju kätte.

EESTI KINDLUSTUSTEGELASTE ÜHING.

Aadr.: Tallinn, postkast 18.

Posti jooksev arve 598.

P. S.: Tehnilistel põhjustel viibis käsiraamatu ilmumine, mida palume kõiki tellijaid lahkesti vabandada. Lähemal ajal saadetakse kõigile tellijale raamat kätte.

EESTI KINDLUSTUSLEHT

Nr. 5 (16).

ILMUB 6 NUMBRIT AASTAS

1938.

Sisu: Riik ja elukindlustus — V. Kupffer. — Arvamusi — K. Selter ja A. Tupits. — Tuli ähvardab, tuli kohustab. — J. K. — Usk ja kindlustuskaitse — A. Krahe. — Arvamusi. — Piiskop B. H. Rahamägi, Mitropoliit Aleksander, Ülempreester N. Päts. — Minu esimene elukindlustus. — Ahasveerus. — Tont hankemehe teel. — Tagasiostuvõimalust mitte rõhutada — V. Kupffer. — Kindlustusmehe kihlvedu — H. Kare. — Miks peab kindlustama täna. — Sõna on kindlustuskandidaadil. — Rein Ramaro. — K. Niilus seitsmekümne aastane — sk. — Muljeid Rootsist — A. Pähkal. — Hankemehe kodukool. — Õnnetuste kroonikat. — Varia.

Riik ja elukindlustus.

Lasterikaste perekondade soodustamise küsimus.

V. Kupffer.

Elukindlustuse välistegelasel tuleb meie oludes, kus laiemate ringkondade arusaamine elukindlustuse eesmärgist ning väärtusest on veel õige puudulik, sugugi mitte harva kokku puutuda niisuguse vastuväitega: „No jah, tulekindlustus — see on iseasi, sellest ma saan aru, — aga see elukindlustus, see on üldse üks kahtlane värk, — kõik sõbrad hoiatavad.“

Üheks paremaks vastuseks niisugusele arvamuseavaldusele on järgmine väide: „Kui elukindlustus oleks tõesti niisugune „kahtlane asi“, nagu teie ja teie sõbrad arvavad, siis poleks riigivõim endale ülesandeks võtnud ergutada kodanikke elukindlustuste sõlmi-

miseks, andes neile sel puhul teatud maksukergendusi.“

Niisuguse maksukergendusena esineb meil kehtivas tulumaksuseaduses ettenähtud õigus elukindlustuste eest makstud preemiad kuni 100 kroonini maksualusest tulust maha arvata. Niisugust maksumoodustust, kuigi vahest palju suuremas ulatuses, tunnevad ka teised riigid, nagu näiteks Inglismaa, Saksamaa, Rootsi, Soome j. t. See näitab, et üldiselt tunnistatakse õigustatuks ning tarvilikuks alandada tulumaksu neile, kes on sõlminud elukindlustuse. Ning see on ka arusaadav. Tähendab ju elukindlustuse laiem levik kõikides rahvakihti-

Elukindlustus on meil veel võrdlemisi vähe arenenud. Peaks olema palju rohkem levine- nud; see aitaks tunduvalt kaasa Ieskede ja laste kui ka vanade inimeste sotsiaalse olu- korra kindlustamiseks riigi- ja omavalitsuse hoolekandeline toetuseta.

K. Selter, välisminister.

des muuseas ka riigi kulude vähenemist sotsiaalhoolekandele — tänu koda- nike ettenägelikule oma- abile.

Kuid see on maksev mitte üksi elukindlustuse, vaid ka õnne- tusjuhu-kindlustuse kohta. Sest ka see, kes sõlmib õnnetusjuhu- kindlustuse-lepingu surma, invaliidsuse või ajutise töövõimetuse juhuks, hoolit- seb sellega ettenägelikult selle eest, et tema või ta omaksed ei satuks kord avaliku hoolekande alla. Seepärast oleks õigustatud, et ka õnnetusjuhu-kindlus- tuste eest tasutud preemiad oleksid teat- tud ülemmäärani tulumaksust vabad.

Saksa tulumaksuseadus, mis kindlus- tuste eest tasutud preemiate maksuva- baks tunnistamisel annab maksukohus- lastele kõige laiaulatuslikumaid soodus- tusi, arvestab ka seda tõsiasja.

Saksamaal on kuni teatud ülemmää- rani tulumaksust vabad: surmajuhu- ning üleelamisjuhu-elukindlustuste,

haigus-, õnnetusjuhu- ja tsiviilvastutus- kindlustuste eest tasutud preemiad, siis veel sotsiaalkindlustusemaksud ja sisse- maksud lese-, vaeslaste- ning matuse- kassadesse.

Tulumaksust vaba ülemmäär on Sak- samaal palju kõrgem kui enamikus teistes riikides. Maksualusest tulust võib tähendatud kindlustuste eest tasutud preemiad maha arvata:

vallaline isik	kuni 500 riigimargani
abielus isik lasteta	„ 800 „
1 lapsega	„ 1100 „
2 „	„ 1.500 „
3 „	„ 2.100 „
4 „	„ 2.900 „

ning iga järgmise lapse eest veel 1.000 riigimarka.

Niivõrd suured lubatud mahaarvami- sed tähendavad tegelikult, et lasterikas perekonnaisa on õigustatud praktiliselt piiramatul määral elukindlustuse eest makstud preemiaid maksualusest tulust maha arvama.

Kuna meil on igal juhul üks ja sama ülemmäär — kr. 100.—, siis Saksamaal sõltub maksualusest tulust mahaarva- tavate preemiate ülemmäär maksusta- tava perekonnaseisust ja eriti tema laste arvust. Sellega taotletakse sihti soodustada perekonnaelu ja laste- rikkaid perekondi rahva bioloogilise säi- limise ning rahvaarvu juurdekasvu hu- vides. See asjaolu, et elukindlustuse eest tasutud preemiaid on võimaldatud osaliselt katta tulumaksu alandusega, loob pereisale soodsa võimaluse kind- lustada enda ja omaste tulevikku. Riik nagu võtab elukindlustuspreemiate maksmist teatavas osas enda kanda.

Rahva bioloogilise säilitamise ning arendamise küsimus, tühjade hällide ning rahvaarvu juurdekasvu probleemid on ka meil akuutsed. Seepärast peaks ka meil riik kasutama iga ju- hust lasterikaste perekonda- de soodustamiseks. Üheks või- maluseks oleks muuseas ka kergendada neile kindlustuskaitse soetamist, pree- miaid senisest suuremal määral tulu- maksust vabastades. Sest mida suurem on laste arv, seda hädavajalikum elu-

kindlustuskaitse perekonnatoitja surma juhuks.

Hiljuti teatasid meie ajalehed, et majandusministeeriumis on päevakorrale võetud küsimus suuremate maksusoodustuste andmisest lasterikastele perekondadele. Niisugust algatust tuleb täiel määral teritada. Kahjuks pole aga nende kavatsatud soodustuste hulgas, milledest lehed kirjutavad, mainitud elukindlustuspreemiade tulumaksust vabastamist. Oleks siiski väga soovitatav, kui ühtlasi ka see küsimus võetaks päevakorrale. Sest see oleks igatahes täiesti majandusministeeriumi poolt alustatud aktsiooni vaimus ning kooskõlas selle eesmärgiga, kui ka meil pannakse kehtima niisugune kord, et elukindlustusepreemiad on seda suuremal määral tulumaksust vabad, mida rohkem lapsi on maksukohuslaseks.

Riigi fiskuse huvid igatahes selle all ei kannataks, kui lasterikastele maksukohuslastele, kes on tasunud elu- ning teiste isikukindlustuste preemiad, võimaldataks senisest suurem tulumaksualandus. Sest see mõjutaks elukindlustuse kiiremat arenemist meie riigis ja laiemat levikut rahva seas. Seeläbi esiteks tõuseksid riigi tulud kindlustuslepingute sõlmimise ja täitmise puhul võetava tempelmaksu ja kindlustusasu-tiste poolt tasutud otsemaksude näol, teiseks aga väheneksid riigi kulud sotsiaalse hoolekande alal.

Kui meil tõstetakse vahest küsimus tulumaksuseaduse tähendatud osas muutmisest, siis tuuakse ainsa vastuväitena ette, et meil on liiga vähe isikuid, kes maksavad elukindlustuste eest rohkem kui 100 krooni aastas. Meil on küll praegu suhteliselt väike protsent (vahest alla 20 protsendi) neid elukindlustuspoliisiomanikke. Kuid see on tingitud tõsiasiast, et meil sõlmitakse elukindlustused üldiselt liiga madala kindlustussummaga, nii et suurem osa elukindlustusi ei täida oma sotsiaalpoliitilisi ülesandeid, ei anna küllaldast majanduslikku kaitset. See aga kuulub jällegi riigi sotsiaalpoliitilisse ülesandesse — ergutada kodanikke selleks, et nad elukindlustusi omaste majanduslikuks kaitseks sõlmiksivad tegelikele vajadustele vastavas suuruses. Selleks ergutatust

Leian, et kindlustuskaitse on vajalik igale. Isiklikult tuln aga sellele veendumusele mõned aastad tagasi, kui majas, kus elas, juhtus tuleõnnetus.

Naaberkorteri elanikud, kelle vara oli kindlustatud, said hävinud kraami eest väärrika tasu. Et aga minu vara oli kindlustamata, siis puudus minul ka õigus kahjutasu saamiseks.

Pärast seda juhtumit läksin ja kindlustasin oma korterisiseseadet tuleõnnetuse vastu, kuid enne seda võtsin elukindlustuse, sest tervist ja elu kui kallimat vara ei saa asendada uuega, nagu seda saab teha tuleõnnetuse läbi hävinud varaga.

A. Tupits, põllutööminister.

Ainult siis, kui hankemees kunagi ei usu, et ta oma ala hästi tunneb, löövad ta võimed õitsele, ent ta alati püüab oma eriala kõrgusele tõusta.

*

Elukindlustusesindaja peab hanketööl mõtlema alati: ükski puu ei lange ühe hoobiga.

*

Elukindlustuse välistööl ei tohi kunagi lakata võistlus klientide pärast, niikaua kui on võidu väljavaated olemas.

annaks kindlasti ka see asjaolu, kui elukindlustuste eest tasutud preemiad oleksid senisest suuremal määral tulumaksust vabad. Eriti aga oleks see vajalik lasterikastele perekondadele, kellele suurem elukindlustus on ainukeseks perekonnatoitja asendajaks võimaliku õnnetuse korral.

Tuli ähvardab — tuli kohustab.

Tuldtekitavate ja tulekardetavate ainetega hooletult ümberkäimine on väga sagedaseks tulikahjude põhjuseks. Sel põhjusel on hävinud suuri varandusi ja saanud alguse mõnedki laiaulatuslised tulikahjud. Nagu statistika näitab, langeb meil 27 protsenti kõigist tulikahjudest selle arvele. Ka korratud tuleasemed on tulikahjude sagedaseks põhjuseks — tervelt 15 protsenti kõigist tulikahjudest on tekkinud sel põhjusel. Nii langeb õieti 42 protsenti kõigist tulikahjujuhtumest hooletuse arvele. Sageli on tulikahju tekkimise põhjused hoopis tühised, kuid nende tagajärjed on sageli väga tõsised.

Kuigi tänapäeval on korduvalt juhtud tähelepanu tuleoahu vältimiseks ja näidatud suurt hoolt tulekustutusevähendamise soetamise ja tuletõrje organiseerimiseks, peab siiski tunnustama, et tuleohtlikkus on pigemini suurenenud kui vähenenud. Moodsal ajal, millal hoopis laiaulatuslikumalt kasutatakse elektrit, mitmesuguseid kergestisüttivaid õlisid ja plahvatavaid aineid, on tuleoht tunduvalt tõusnud. Üks kontakti unustatud elektritriikraud, üks isolatsioonirikkest tekkinud lühiühendus, üks unarusse jäänud bensiinipudel või hooletult heidetud tikk — kõik see võib olla aluseks laastavale tulemõllule.

Kuna elamute lähedus pole tihenedud mitte ainult linnades, vaid ka maal hooned asuvad hoopis lähestikku, siis ei suuda tuleõnnetust vältida ega varanduslikku julgeolekut pakkuda ainult isiklik hool, vaid tulikahju võib põhjustada ka naabri hooletus või ettevaatamatus. Seepärast võib majanduslikku julgeolekut pakkuda ikkagi ainult küllaldane tulekindlustus.

Tulekindlustuse hankemees, kes omal alal tahab saavutada edu ja seista ühtlasi ka rahva julgeolu teenistuses, peab publikule kõiki neid asjaolusid selgitama ja oskama elavate näidete varal seda niivõrd piltlikult esile tuua, et

tuleõnnetuse vastu kindlustamine leiaks teostamist sajabrotsendilisel, nii et ei leiduks enam neid, kes optimistlikult loodavad heale õnnele, kuid kahjukorral halisevad ja appeleerivad ühiskonna või riigi poole abi saamiseks. Neile tuleb teha selgeks, et neil selleks pole mingit moraalselt alust ega õigust, kuna tuleoahu vastu kindlustamine on hinnalt kui ka tehniliselt kõigile kättesaadav. Inimene, kes ise on sellest lahti öelnud, pole millegagi õigustatud saama abi ühiskonnalt.

Ent jälgides õnnetuste statistikat, ilmneb, et meil siiski leidub veel küllalt suurel arvul kindlustamata varandusi. Seejuures on iseloomustav veel see asjaolu, et neil, kellel tulikahju hävitas kindlustamata varanduse, oli see ainukeseks varanduseks, kuid neil, kelle varandusest hävis vaid osa, oli see ka kindlustatud. Näib olevat üldine, et jõukamate varandus on tavaliselt alati kindlustatud, kuna just kehvemal puudub sageli kindlustuskaitse. Ent ometi on meil tulekindlustus hinnalt niivõrd odav, et see ei tohiks olla kellelegi kättesaamatu.

Kuid siin ei saa kogu vastutust veeretada kodanike õlgadele, kuna osa süüst langeb kindlasti ka kindlustusehanke-tegelastele, kes oma töö teevad liig mugavaks seega, et peavad jahti vaid suuremate objektidele, mis äriliselt tulukamad, kuna väikestele kindlustustele — kindlustuskaitse missioonile asja enda pärast — pannakse liigselt vähe rõhku.

Tulekindlustajad — ärge maadelge ainult suurte haikalade pärast, vaid võtke oma ülesandeks ka kodanike varandusliku julgeoleku teenimine. Ka viidikapüük tasub end, kui seda hästi ja süstemaatilisel organiseerida. Ja kuigi mõnikord ainealine tasuvus on väiksem, siis seda suurem tohiks olla moraalne rahuldus.

J. K.

Usk ja kindlustuskaitse.

A. Krahe.

Mis suhe on usul kindlustustegevusega või kindlustustegevusel usuga? — küsite vahest. Kindlasti on. Ja veel väga paljud.

Teatavasti on meil kehtiva põhiseaduse alusel maksev usuvabadus. Iga kodanik võib oma äranägemise ja parima arusaamise järgi organiseeruda ühte või teise usurühmitusse ja võtta omaks endale meelepärase usutunnistuse. Palju on meil igasuguseid uskusi ja usurühmitusi-voole, veel rohkem aga erinevaid arusaamisi ja tõlgitsusi mitmesugustele usutõdedele usklikkonnas.

Ja just viimane asjaolu ongi põhjuseks, miks usuliikumiste ja kindlustustegevuse suhte praeguse seiukorra selgitamisest ja vaatlusest ei tohiks vaikides mööda minna. Kuna kindlustuskaitse-küsimus usklikkonnas üldiselt näib olevat hooletusse jäetud ja vähe korraldatud, siis eeldab see nende tegurite otsingut ja eritelu, mis selle ebaloomuliku ja rahva- ning kodumajanduslikult kahjustava nähte mõju vähendaksid ja selle hoopis likvideeriks.

Kui käsitleda usklikkonda kindlustustöö seisukohalt, siis tundub, et on olemas 3 eriliiki usklikke. Poolusklikud kuuluvad küll vormlikult usuühingusse, elavad selle tegevusele enam või vähem kaasa, kuid on seejuures ka praktilised inimesed ja ei jää lootma taevamannat, vaid tegutsevad reaalse elu nõuete kohaselt. Nende tüüpide hulgas leidub vaevalt isikuid, kes mingisuguse usulise tõlgitsuse alusel eitaksid igasugust kindlustuskaitset.

Tõsi-usklikud elavad rohkem usuliste emotsioonide tähe all ja igapäevase reaalelu korraldamise tahe ei ole neil niivõrd intensiivne kui usulised taotlused. Osa sellist tüüpi usklikke kuulub edumeelsemaisse usurühmitustesse (usulahkudesse, nagu rahva seas see nimetus üldiselt tarvitusel), kes kindlustuskaitsest küll suurt lugu ei pea, kuid teda osaliselt siiski kasutavad. Teine osa aga vaatab niihästi tule-

kui ka elukindlustusele kui tühisele korraldusele ülalt alla ja ei oma sellest õiget arusaamist.

Mis aga puutub usuliialdaja isse — siis võitlevad need täiesti oma ihu ja hingega jumalariigi hüve eest, ootavad viimsetpäeva ja usuvad, et kõik inimese pingutused õnne ja heaolu saavutamiseks on tühised, sest et õnn ja õnnetus on Jumalast ette määratud. Seepärast ei poolda sellisest mõtelaadist läbiimbunud usklikud ka mingit tule- ega elukindlustust, kuna need mõlemad olevat kuradist.

Tõsi-usklikule või usu-liialdajale pakuda kindlustuskaitset — ei valmista vististi ühelegi hankemehele erilist lõbu. Teatud ideedest ülessoojendatud fanaatikut teisele arusaamisele viia on äärmiselt raske. Ainult vahest poolusklikud on olnud need, kellede hulgas töötades kindlustustegelastel seni on olnud osaliselt edu märgata, kuigi see on osutunud väga visaks. Kuid kindlustuskaitse teostamine usklikkonnas on veel probleem, mis ootab otsustarbekohast lahendust ja tublisid hankemehi.

Keegi kindlustustegelane teab kõnelda juhtumist, kus vanem, üle 70 a. vana lesknaine, paari maja omanik Tallinnas, oma majad tule vastu alles mõni aasta tagasi suure pealekäimise ja mõjutamise tõttu ära kindlustanud 10.000 krooni väärtuses, kuna varem need olnud täiesti kindlustamata. Vanainimene oli oma eluaeg saanud vaimset toitu ainult palvemajadest ja ei hoolinud seepärast kindlustuskaitsest. Ka nüüdki tähendanud ta veel, et „Mis kasu sellest kõigest — viimnepäev tuleb varsti niikuinii.“ Tean isiklikult mitut juhtu, kus mõni usklik eit või taat on pärast tuleõnnetust varemete-riismete juures käed risti pannud ja ütelnud: „Issand on annud, Issand on võtnud, Issanda nimi olgu kiidetud. Aamen.“ Neil juhtudel polnud ükski hoone tule vastu kindlustatud, sest et kindlustuskaitset ei oldud osatud õigel ajal hinnata.

Inimene ei näe ette ega tea, missugune õnnetus võib teda elus tabada. Vara võib hävida tule, vee või muude õnnetuste läbi, haigus ja surm võtavad tihti perekonnalt tema toltja, kas jäädavalt või ajutiselt. Õnnetuse läbi võib iga inimene sattuda viletsusse.

Enese ja oma varanduse kindlustamine õnnetuse vastu on üheks aitavaks käeks inimesele teda tabanud õnnetuse puhul.

Dr. theol. H. B. Rahamägi,
piiskop.

Kuna usklikkonnas on õieti levinud arusaamatus kindlustuskaitse tarvilikkuse suhtes, siis seisab hankemeestel ees suur tööväli: kindlustuskaitse pakumine usklikkonnale. Tehtagu seda taktiliselt, mitte usku eitavalt ega kellegi usutundeid riivates.

Millest see siis õieti on tulnud, et kindlustuskaitse meie usklikkonnas on leidnud seni nii vähe poolehoidu?

See on lihtsalt väärtõlgitsuse tulemus, mida on levitanud sageli võhikjutlustajad ja mida omakorda usuliialdajad oma arusaamise kohaselt on süvendanud ja edasi kannud vähemteadlikesse rahvakihtidesse. Kindlustustege-lasele olgu teadmiseks asjaolu, et piibel — kristlaste raamatute-raamat — ei eita ega keela mingisugust kindlustuskaitset, ei tule- ega elukindlustust. Nii et kumbki ei saa olla patt ega kuradist.

Ja veel enam: piibel isegi õigustab tulekindlustust ja lubab tõlgitseda elukindlustuse õigustust.

Nii võime lugeda 2. Moosese raamatust 22,5 järgmist:

„Kui tuluke lahti saab ja hakkab kibuvitste külge ja viljanabrad põletatakse ära ehk lõikamata vili ehk põld, siis peab see, kes tule on süüdanud põlema, ikka tasuma, mis ära põlenud.“

Maal, kus tekkis ja arenes ristiusk, ehitati eluhood tavaliselt savist ja nende sisustus oli ka lõunamaiselt lihtne — nii et hoonete mahapõlemist õnnetusjuhtumina palju ette ei tulnud. Küll aga varitses hädaoht viljapõlde, mida sageli isegi vihavaenu pärast põlema süüdati. Sellepärast oli tarvilik anda viljapõldude kaitseks mingit moraalinormi, milles nähakse ette kahjutasu, mis endas sisaldaks nagu mingeid hämaraid tulekindlustuse-ooseid.

Tule ahnus on halastamatu ja seepärast loeme „Õpetuse sõnades“ 30,16: „... ja tuli ei ütlet: küll ju“. Ja Hiibi raamatus 1,16 juhitakse tähelepanu pikseõnnetusele: „Jumala tuluke langetab taevast maha, ja süütas pudulokused ja poisid põlema ja lõpetas neid ära; ja mina olen aga üks peasunud sulle tooma teada.“

Piibel ei kiida mammonakummardamist, kuid soovib siiski varandust koguda oma laste jaoks. 2. Korintuse raamatust 12, 14 leiame:

Sest lapsed ei pea mitte vanematele varandust koguma, vaid vanemad lastele.“ Ja mis on siis õieti näiteks elukindlustus muud kui arusaajate vanemate hoolitsemine laste eest. Ja elukindlustusepoliis aitab nii mõnelegi

Inimene püüab rajada oma elu ja olukorda kindlale alusele ja otsib abinõusid ning teid õnnetuste ja kahjude vastu, mis nii sagedased eluteel; kuid üksikult ja organiseerumata on raske võidelda nende vastu.

Elu ja varanduse väarikaks kindlustamiseks võimalikkude õnnetuste ja kahjude puhuks on olemas kindlustusseltsid, milliste töö ja tegevus sel alal on ülitähtis ja kasulik.

Oleks soovitav, et võimalikult igaiüks kindlustaks oma elu ja varanduse ühes või teises seltsis.

Metropoliit Aleksander.

tütrele ja pojale isa või ema surma korral majanduslikult jalad alla, loovutab summad, millega tasuda pärandusmaksud, katta matusekulud jne.

1. Timoteusele 5,8 kirjutatakse:

„Aga kui keegi enese omaste, kõige enamiste kodakondiste eest ei kanna muret, see on usu ära salanud, ja on kurjem kui uskumata inimene.“

Neist esitatud näiteist selgub, et piibel käsib hoolitseda omaste eest ja vanemaid koguda lastele varandust. Meie ajal pakub selleks kõigeiks soodsaid võimalusi elukindlustusepoliis.

Kindlustuskaitse pakkumisel usklikule tuleks kindlustustegelasel rõhutada allpool esitatud kahte teesi:

1. Kindlustuskaitse on Jumalale meele pärane tegu, sest et kes ennast oskab aidata, seda aitab ka Jumal.

2. Kindlustuskaitse eitamine on ligimesearmastuse eitamine, sest pühakirjas on öeldud, et armasta ligimest nagu iseennast.

Nagu teada, on kindlustuskaitse võimalik ainult seetõttu, et suur hulk üksikuid koondub kindlustusseltsi ümber, maksab oma maksud jne. ja neist summadest tasutakse kahju neile, keda on tabanud õnnetus. Kui ükski põllumees

oma taluhooneid, majaomanik oma maju ja keegi inimene oma elu ei kindlustaks, ja maksusid ei maksaks — siis ei oleks maailmas kindlustuskaitset.

Just kindlustuskaitse olemasolu ja selle toetamise avaldubki tõeline ligimesearmastus.

Inimene, kes algab oma pikka eluteed, on kui rändaja, kes varahommikul päevatõusuga alustab oma teekonda, lootes jõuda varakult sihile. Ta on varustatud toidu ja rõivastega, kuid oma truu seltsilise — reisukepi najal jätkub reis määratud sihile.

Nii sammub ka perekonnapea-isa pikale teekonnale elukindlustuspoliisi najal. Südames rahutunded, troost ja kindel usk sellesse, et tema perekond on kaitstud kõikide võimalike õnnetuste ja hädahohtude eest, on parimaks pandiks elutöö õnnelikuks lõpuleviimiseks, ka siis, kui kõigevägevam Jumal tema elupäevad enneaegu katkestab.

Kepp on reisivarustus rändajal — on kui elukindlustuspoliis igal perekonnaisal. Seepärast, armas rändaja, ära kõhkle, vaid varusta end varakult reisukepiga — elukindlustuspoliisiga ja mõista üht tõde: aeg annab arutust.

N. P ä t s, ülempreester.

Minu esimene elukindlustus.

Ahasverus.

Peale paaripäevast energilist hanketööd istusime väikese alevikuvõõrastemaja lihtsas toas, et vahetada mõtteid möödunud tööpäevade kohta. Olime kolmekesi, inspektor Rein Sarik, kohalik rajoonijuht Arvo Lehis ja mina, maakonna instrktor.

Läitsime paberossid, puhusime halle suitsurõngaid, nagu hõbesõrmuseid, üles ja jutt kaldus päevastele töötulemustele.

Viimastega polnud sugugi rahul noor, mõni kuu töötanud rajoonijuht Lehis.

„Tont võtku, sellist tulemusteta päeva ei ole varem kunagi juhtunud,“ algas ta pisut pahasena. Sarik, kelle juustes leidus vanaduse-hõbedat, kuid silmis helkis ikkagi kustumatut tegevusiha ja kaotamatut noorust, muheles vaevumärgatavalt.

„Võib-olla lootsid saada kõike liig kergelt,“ ütles ta mõtlikult ja vaatas suitsurõnga hajumist lae all, Lehis lükkas otsmikule

langeva juuksesalga pisut ägedasti tagasi, surus suitsu tuhatooši ja tõusis püsti.

„Kunagi varem pole ma paremini ette valmistanud,“ lausub ta, „saatsin kõigile kandidaatidele ette reklaamid, tegin võrdlemisi täpseid tähelepanekuid kõigi eluviiside ja harjumuste kohta, koostasin vastavad kalkulaatsiooneid ja mõtlesin põhjalikult läbi, mida kõnelda ja kuidas kellelegi selgitust anda, ja...“

„Ja ei saanud ühegagi kokku,“ lisasin vahele.

Lehis tegi paar kiiret sammu. „Vastuoksa — kõigiga sain kokku,“ rõhutas ta teravalt.

„Said kokku,“ imestas Sarik ja ta silmad kiindusid noormehe näkku. „Sain kokku,“ kordas Lehis, „selgitasin üksikasjalisemalt ja kauemini kui kunagi varem, ei olnud erilist vastuseismist, kuid ometi...“

„Kuid ometi jätsid kindlustused tegemata,“ tähendas Sarik. Lehis tahtis vastata, kuid Sariku rahulik viibe sundis ta vaikima.

„Jutustan teile loo oma algusaastaist. Olin tol ajal palju kogenematum kui praegu

TONT HANKIEMIEHIE TIEIIL

Elukindlustushanketöös, nagu kindlustushanketöös üldse, satutakse ikka ja jälle kokku teatud legendaarse ränduriga. See on „hea tuttav kurbade kogemustega“. Ta ei liigu ringi ainult seal, kus püütakse sõlmida kindlustust, vaid ka mujal. Kuid kõige rohkem armastab ta esineda seal, kus püütakse saada kindlustust.

See „kurbade kogemustega hea tuttav“ on alati äärmiselt „abivalmis“ sell. Ta on alati seal, kus on tarvis olla põhimõtteliselt elukindlustuse vastu. Kindlasti on ta abivalmis ka seal, kus tahetakse preemiarahasid kulutada „tähtsamate asjade“ jaoks.

Kes on aga tõeliselt see „kurbade kogemustega hea tuttav“? Nagu tähelepanekud näitavad, võib ta olemasolu kohta tulla järgmisele otsusele: osalt on ta vabalt leiutatud fantaasiakuju nende poolt, kes ei taha ühel või teisel põhjusel teha elukindlustust; osalt võib ta ka tõeliselt olemas olla, kuid tema väljendustest kindlustuskaitse üle pole kas õieti aru saadud või on neid valesti edasi antud, või jälle pole olnud

temal kurbi kogemusi kindlustusseltsidega, vaid — ümberpöörduvalt — kindlustusseltsidel temaga, kas ebaõiglase kahjutasunõudmise või mõne muu asjaolu tõttu. Hanketöös peab esindaja alati püüdma selgusele jõuda, millist tüüpi on see ta nägematu vastane.

Niipea kui hankejutus kerkib üles „kurbade kogemustega hea tuttav“, tuleb kohe küsida, millised on olnud ta „kurvad kogemused“, ja siis püüda teada saada ta nime ja aadressi. Kui ei saa teada seda ega teist, siis võib olla täiesti kindel, et „kurbade kogemustega“ saks on kiires korras leitud kuju, keda ei tule kindlustusjutus tõsiselt arvestada. On aga selline „kurbade kogemustega hea tuttav“ tõesti olemas, siis on tarvis püüda teada saada neid kurbi kogemusi lähemalt. On need „kurvad kogemused“ käes, tuleb asjaolusid kaaludes näidata, kui alusetud need on. Ei jätku veel sellest, peab esindaja püüdma hea tuttavaga kontakti astuda, et saada asjaolude üle selgemat pilti, mis võimaldab „kurbade kogemuste“ tonti hoopis eemale peletada.

Lehis,“ algas ta. Lehis istus ja süütas uue paberossi. Jäime pinevusega kuulama, teades, et Sarik ei armasta puhuda kõmulugusid, kuna elu oli talle õpetanud, et kasu on ainult tõsiasjadest ja et ainult need pälvivad tähelepanu.

„See oli umbes tosina aasta eest, kui alustasin kindlustusmehe mitte kerget elukutset. Tolleaegse inspektoriga kaasa käies paaril korral sõlminud elukindlustuse, otsustasin alustada pidevat ja süstemaatilist tööd. Algust teha mõtlesin oma koduvalla kaugema nurgaga, kus teadsin elavat üht koolivenda. Hüva, ühel pühapäeva hommikul panin vajalised paberid mappi ja alustasin rattal enam kui 30 kilomeetri pikkust teekonda. Kuna teadsin koolivenna asukohast vaid küla nime, siis sinna jõudes pöördusin teed küsima esimesse tallu. Tervitasin kaevu ääres seisvat peremeest ja küsisin talt talu nime, kus elab Oskar Salu.

„Oskar Salu — jah, see elab meie külas küll, Mäe talus,“ lausub peremees rahuli-

kult, mõttes seejuures mind hindava pilguga. „Olete linnast või?“ päris muld pisut teravalt. Kuuldes aga, et olen oma valla mehi, muutus toon kohe lahkemaks ja mees läks jutukaks. „Või siis kohe Mäele tahate minna, no-neh seal ju kena peretütar,“ muheles laia naeru ja pilgutas mulle seejuures kavala silmi. „Ma pole mingi kavaler,“ sähvasin teravalt.

„Ei noh, ma muidu mõtlesin, et — noor mees, lips ees, et mis siis pühapäeval ikka muud mõtet on, ega's te kangelst muidu ei sõida, asja pidi ikka olema,“ uudishimutses mees edasi.

„Asja oli ikka jah,“ laususin ükskõikselts. Mees istus kaevurakkele ja uuris mind nilvõrd teravasti, et tundsin kuuma juga jooksvat üle selja.

„Olete vist mõni päevapildisuurendaja?“ küsis siis kahtlevalt.

„Ei, sihukest äri ma ei aja,“ vastasin.

„No mis pagana asi teil siis sinnaminekuks oli,“ jätkus halastamatult pärimine.

Tagasiostuvõimalust mitte rõhutada!

Üheks elukindlustuslepingu iseärasuseks on poliisi tagasiostu võimalus. Mida see sisuliselt tähendab, seda selgitab kõige paremini võrdlus tulekindlustusega. Kui keegi on kindlustanud oma maja ja maksab preemiat ütleme 10 aasta jooksul ja siis ükskõik mis põhjusel lõpetab preemiate tasumise, siis ta ei saa kindlustusseltsilt sentigi tagasi oma sissemaksude arvel. Ja ta ei vaidlegi selle vastu, sest ta teab, et ta on oma raha eest saanud kindlustuskaitset, s. t., et kindlustusselts on enda peale võtnud kohustuse tasuda kõik kindlustusvõtja kahjud, mis võivad tekkida tulikahju korral ja mis tavaliselt on võrratult suuremad kui kõik selle kindlustuse järgi seltsile maksetud preemiad.

Kuid ka elukindlustus on kindlustus. Ning vahe, võrreldes tulekindlustusega, seisab peamiselt selles, et kindlustatud maja võib püsida tervena ja tulikahjust puudutamata tuhandeid aastaid — kuni lammutamiseni. Surmaga, millise sündmuse juhiks sõlmitakse

elukindlustusleping, on möödapääsematu ja seejuures veel suhteliselt lühikesee aja vältel. Seepärast peab kindlustusselts iga elukindlustuse jaoks koguma teatud kapitali, kuna väljamaks varem või hiljem paratamatult peab teostuma. Ning seda vajadust on juba arvestatud preemia kõrguse määramisel. Kuna see kapital, mille moodustamise eest kindlustusselts aegsasti hoolt kannab, kogutakse kindlustusvõtja sissemaksude arvel, siis pole tähendatud kapital, mida nimetatakse preemiataraks, õieti mitte seltsi, vaid kindlustusvõtja raha — oma moodi tähtajaline hoisusumma. Loomulikult peab seepärast kindlustusselts lepingu enneagse lõpetamise korral selle kapitali kindlustusvõtjale tagasi andma. See õiglane tagasimaks ongi nn. tagasiostusumma.

Kindlustusvõtja peab muidugi teadlik olema sellest elukindlustuslepingu iseärasusest. Ning see on üheks esindaja kohustuseks anda kindlustuskandidaadile selles asjas õiget informatsiooni. Kahjuks aga juhtub sageli, et esindajad,

Veidi kõhklevalt ja piinlikkust tundvalt ütlesin oma reisu eesmärgi.

„Soo, või kohe elu ärakinnitamine siis, no-neh nüüd on kuulda jah, et hakatakse sihukest asja rääkima,“ lausus ta, kuid lõi siis käega, „aga ma ütlen, see on üks säärane kaup ja kraam, millest maainimene aru ei saa.“

„Võõras ta ju on, kuid arusaadav ja vajalik kõigile,“ vastasin päris heatujuliselt.

Mees viipas, „kuule, tule istu siis, räägi ka veidi, kuidas see ärakinnitamine käib,“ muutus mees päris sinasõbraks.

Alustasin vestlust ja tahtsin selgitada kõike põhjalikult, kuid mees oli kärsitu ja paiskas mulle vastu igasuguseid küsimusi. Olime rääkinud juba tunni, kui mees tõusis.

„Kuule, lähme õige tuppa, naine tahaks ka kuulda, misukesti numbreid on ilmas välja mõeldud,“ sõnas poolsõbralikult, pool üleolevalt. Kuigi oli kahju raisata aega, võtsin ettepaneku siiski vastu.

Toaski läks minu jutt kahe inimese küsi-

muste ja pärimiste rahe saatel.

„Kuule, kas on ikka ka neid, kes kinnitavad?“ küsis mees lõpuks. „Küllap on, kui aga asja veidi selgitada,“ vastasin ja mõtlesin, et aeg on minna. Jätsin perenaisele mõningad reklaamid ja raputasin „ajaviitjate“, nagu pererahvast mõttes tituleerisin, kätt. Peremees tuli mind uksele saatma.

„Aga kui palju tuleks mul aastas maksta,“ küsis korraga. Vaat, mõtlesin äkki, et teen endale õige ühe summakese ära.“

Astusime sisse, arutasime pikalt ja laialt ja kui edasi läksin, oli mul taskus Ado Lepa elukindlustuse-sooviavaldus — minu esimene sooviavaldus,“ lõpetas Sarik loo.

„Kuid minul oli siiski teisiti,“ arvas Lehis mõtlikult. „Võis küll olla, kuid võib-olla põhjaliku seletamise juures unustasid hoopis, et vaja on ka kindlustust sõlmida, sest mitte alati ei tulda pakkuma ega paluma sooviavalduse täitmist,“ tähendas Sarik. Lehis noogutas vaikselt ja mõtlikult ja meie asusime vahepeal lauale toodud õhtusöögi kallale.

kas teadmatusest või vahest — andeksandmatul viisil — ka selleks, et klienti kiiremini võita elukindlustuse sõlmimisele, liigselt rõhutavad tagasiostuvõimalust ja annavad kliendile mõista, et elukindlustuse eest maksetud summad on nagu panga hoiuarvele viidud raha, mida on tagasiostu teel võimalik tarbekorral takistamatult terves summas tagasi saada.

Niisugune valeinformatsioon on aga igal juhul hukkamõistetav. Sest selle tagajärjeks on klientide pettumused, mis annavad vaid uut toitu elukindlustusehankemehe kõige suuremale vaenlasele — umbusaldusele elukindlustuse vastu.

Kunagi ei tohi unustada, et elukindlustus ei ole mitte ainult hoiuleping, vaid ka kindlustus, mille puhul kindlustusselts kannab suurt riisikot. Selle tõttu koguneb ülalnimetatud preemiataagavara, mille arvel selts maksab tagasiostusumma, algul väga aeglaselt. Tagasiostusumma on seepärast kindlustuslepingu algul märgatavalt väiksem kui sissemakstud preemiata summa, ning alles kindlustuskestuse lõpu poole hakkab tagasiostusumma ületama sissemakstud preemiata summat.

Seepärast pole sugugi „fair play“, s. o. aus mäng, kui esindaja kindlustusvõtjat erilisel meelilab tagasiostuvõimalusega — nagu see kahjuks tegelikult sageli sünnib. Peab otsekohe ütleva, et elukindlustuspoliisi tagasiost, eriti, kui see sünnib kindlustuslepingu kestuse esimesel poolel — on kahjulik nii kindlustusvõtjale kui ka kindlustusseltsile.

Kindlustusvõtjale kahjulik seepärast, et ta enamail juhtumeil saab tagasi vähem, kui ta on sisse maksnud, seltsile aga seepärast, et tagasiostu tõttu väheneb ja halveneb elukindlustuse koosseis. Haiged ja tervislikult nõrgad inimesed säilitavad oma elukindlustust, teades, mis see neile tähendab. Kes aga kerge käega on valmis oma elukindlustust lõpetama, need on pea eranditult terved ja elujõulised mehed. Seltsile aga tähendab elukindlustus seda, et ta vahest paarisajakroonise sissemaksu eest peab tervelt miljon senti välja maksma. Selge, et selts võib oma kohustusi raskusteta täita ainult siis, kui tal on küllalt suur elukindlustuste koosseis, ja seejuures ka küllalt hea tervisega kindlustatute pere. Sest preemiad on arvatatud tervete inimeste kohaselt.

Kindlustusmehe kihlvedu.

Olin kord inspektoriga Mulgimaal autoringreisul. Ühtu eel ühest suurest ja ilusast talust mööda sõites avaldasin inspektorile arvamist, et siia peaksime tulema öömajale. Inspektor naeris ja ütles: „Läheme kustahes, kuid siin küll meid vastu ei võeta. Mul on juba selles kogemusi, pääsesin siit tookord vaevalt terve nahaga.“

Kuna pidasin end ka pooleldi mulgiks, või vähemalt mulkide „knihvide“ tundjaks, siis vastasin:

„Olen valmis kas või kihla vedama, et meid siin majas siiski vastu võetakse ja suurepäraselt öömaja antakse. Peale selle teeme veel peretütrele elukindlustuse.“

Inspektor võttis kihlveo vastu järgmiste tingimustega: kaotaja pidi ostma korvi õlut ja liitri viina. Viina ostime kohe ära ja tüürisime siis autoga talu õuele. Enne leppisime veel omavahel kokku, et inspektor pidi olema

vait, ei tohtinud isegi naerda, kusjuures kogu see „kommejant“ tuli teha minul. Vintavänta sõites peatasin auto alles talu õuel, ukse ees. Siis lasksin toorest gaasi mürtsuda ja suitsu välja lüüa, nii et kogu ümbrus lajas ja terve õu suitsu täis oli.

Koerad pistsid haukuma ning kisa ja kära oli laialt.

Kui paugud viimaks lakkasid, tuli peremees vihasena autole lähemale ja käratas mulle: „Mes korradi lärmi sa sunnik teed? Kas tahad minu maja õhku laska või mes see tähendab?“

Teen algul, nagu ei kuulekski teda, kirun ja vannun endamisi ja vahin vihaselt masinasse. Viimaks pöördun peremehe poole, öeldes:

„Kurat võtaks neid autologusid! Pidin just praegu kas või surma saama. Tüür on rikkis ja masin — näru niisugune — lakkas järsku töötamast, paukudes kui kuulipilduja... On sul käepärast anda mulle haamrit ja tange, mina oma näpitsatega küll teda parandada

Poliisi tagasiost on seega nii kindlustusvõtjate kui ka kindlustusseltside ning kogu elukindlustusasjanduse otsene vaenlane.

Seda peab esindaja alati silmas pidama, eriti aga kindlustuskandidaadile seletuste andmisel lepingu sõlmimise puhul ja pärastistel nõuandmistel kindlustuslepingu kestuse vältel.

Sest esindaja peab ka peale oma provisjoni teenimist jääma huvitatuks kindlustusvõtjast ja sõlmitud elukindlustusest ja olema kindlustusvõtjale igal ajal abivalmiks asjatundlikuks nõuandjaks. Ning kui vahest esindajad avaldavad arvamust, et miks ennast vaevata, kuna selle eest ei saa sentigi, — siis on see äärmine lühinägelikkus. Iga klient, kes usaldab esindajat ja on rahul tema teenimisega, on kullaauk, mille kaudu esindaja saab ikka uusi ja uusi kindlustusi ning järjest laienevat püsivat klientuuri.

Esindajal, kes tähendatud viisil hoolitseb oma elukindlustusklientide huvide eest, tuleb sageli kuulda küsimust: „Ma ei jõua enam maksta, mida pean tegema?“ Esindaja, kes sel puhul soovitab poliisi tagasiostu, ei seisa oma ülesannete kõrgusel ja ei täida oma kohustusi

ei oma kliendi ega ka oma seltsi vastu. Õigeks vastuseks säärasel juhul on ettepanek kindlustust kas täielikult või osaliselt preemiavabaks teha.

Teine küsimus, millega esindaja oma vanade klientide ringkonnas kokku puutub, on järgmine: „Mul on hädasti raha tarvis. Kui ma oleksin oma raha viinud panka, mitte aga teie seltsi, siis ma pääseksin kergesti raskustest. Mida aga pean tegema nüüd? Ning jälle peab toonitama, et esindaja, kes sel puhul soovitab poliisi tagasiostu, talitab halvasti, sest seega ta annab nõu elukindlustuse-kaitset, mille eest klient on oma higeraha maksnud, kerge käega lihtsalt hävitada. Õige nõu säärastel juhtudel on poliisilaenu võtmine, mis ei koorma kindlustusevõtjat kuigi märgatavalt ning jätab kindlustuskaitse püsivaks täies kõrguses.

Eriti väärtuslik on aga tagasiostusumma olemasolule rajatud laenusaaamisvõimalus neil juhtudel, kus ajutine rahapuudus takistab preemiaid korrapäraselt tasumast. Laenusaaamisvõimalust peab seepärast vähemalt osalt ikka reservis hoidma võimalike raskuste juhuks preemiate tasumisel.

V. Kupffer.

ei saa?“ küsitlen peremeest, näidates väikesi tangisid.

„Mh?... Kas mul piab olema siin mõni sepikoda, et sulle riistu anda on?! Kae, et kaod minu õue pialt kõige oma käruga!“

Sellele sõnavalingule vastasin: „Oh, ega ma siis siia taha jääda. Pidin parajasti kiirelt Penuja poole sõitma, aga näe — kärusindrinahk läks rikki ja mis sa vaene hing ikka ära teed. Noh — siin ta on, ei lähe edasi ega tagasi. Kui panen käigu sisse, turtsub kui vihane kass.“ Ning peremehe kohmetust nähes käratan lisaks: „Noh, kas saab siis tange ja haamrit?“

„Mh... Jah... Mh. Piiter, tuu talle need kahed tangid, suur patentvõti ja sii hobuse-rautamise haamer kah. Et saaks neist raibetest lahti!“

Seepeale perenaine müksas peremehele külge ning ütles:

„Kuule, Jaan, ää's neid nii sõima, on juba hädalised. Ja näe, see teene härra on päris ilus peenike saks, portvill käes ja puha, just-

kui mõnel ahvokaadil. Näe, ta nii vaikne ja kurb autoõnnetuse üle. Ega neil hia miil ole, et sedasi nüüd edesi ei piase.“

Peremees Jaan aga vastu: „Mes korradi saks! Linnan om kõigil sehakse nahksed kotid käe otsan.“

Vahepeal oli sulane Peeter suurte tangidega ja raske haamriga ja ühe patentmasinavõtmega tagasi tulnud ning ulatas need mulle. Kuigi auto oli täiesti tipp-topp korras ja sõidukõlvuline, ma siiski lasksin veel kord toorest gaasi paukuda ja siis läksin kõhuli auto alla, teesklesin autoparandamist.

Lõpuks sõnasin „Kurad võtaks! On juba ka nii pimedaks läinud, et midagi ei näe. Mis muud, kui et peab jääma siia öömajale.“

„No nüüd om põrgu vällan! Ei küsitagi miu käest, kas mia võta või ei. Et neil muutku — peava jääma! Kas te arvate, et see om restoran või otel, et muutkui jääme? Kaege, et kaote!“

Mina vastasin: „Noh, mis ma sinu arvates, auväärt peremees, siis tegema pean? Kui öö-

Miks peab kindlustama täna?

Peaaegu kõige tähtsamaks põhjuseks, miks peab teie kindlustuskandidaat kindlustama oma elu täna, mitte aga tuleval nädalal, tuleval kuul, kevadel, on see, et ta võib surra täna öösi. Kindlasti ta seda ei taha, kuid ta võib. Ja kui ta sureb, mis siis? Kas teate, mis võib juhtuda tema lesega? Tema lastega? Teistega, kelle ülalpidamine on temast olnud? Kõigi nendega, kelle jaoks ta on töötanud?

Kui te seda kõike teate, miks ei pea ta siis kindlustama oma elu täna?

Sellest momendist peale, kui ta nõustub, et elukindlustus on talle vajalik, ja hakkab põhjendama, miks ei või ta kindlustada oma elu praegu, pange teda mõtlema sellele, mis juhtub siis, kui ta ei kindlusta.

Unustage oma tagasihoidlikkus ja rääkige talle, mis teate. Ärge öelge talle, mis juhtub, kui ta sureb. Kõnelge talle seda üksikasjaliselt ja maalige talle elavalt ette pilt tema perekonna tulevikust. Pidage meeles, et teie pakute talle elukindlustust sellepärast, et ta seda vajab.

Ja kui talle on selge, et tema perekonna tuleviku huvides on elukindlustus vajalik, siis ei ole raske teda veenda, et ta selle vajaduse rahuldamisega ei tohi viivitada. Tehke talle selgeks, et viivitus ei too talle mingit kasu, küll on aga võimalikud suured kahjud, mida hiljem kuidagi ei saa teha heaks.

— Püüa olla abivalmis, kuid väldi roomamist.

— Kogu oma jutuajamise kestel näita, et su huvid keerlevad rohkem kuulaja kui su enda huvide ümber.

— Sinu kindlustusjutt olgu alati informatiivne. Välti tühja, sihikindlusetu jutuajamist.

— Hoidu teise sõnu ja mõtteid vääriti tõlgitsemast.

— Hoidu superatiivide ja liialduste kasutamisest. Kogu kõnelus toetugu ainult faktidele.

— Ole oma kõnega alati abivalmis teistele ametivendadele.

„The Insurance Salesman“.

---

majale ei võta, siis pane hobused ette ja vii Paluoja, kus võorastemajja saame. Muud meil üle ei jää.“

Perenaine ja peretütar, kuulates pealt seda ägedat vaidlust, kutsusid lõpuks peremehe kõrvale. Kuulsin, kuidas perenaine ütles: „Jaan, ää ole nõnda tige võoraste inimeste vastu!“ — „Jah, isa...“ aitas tütar kaasa, „meil ju võorastetuba korras ja sinul võib ise ka võoras kohas vaner puruks minna, siis on hääl küll, kui sind aidatakse.“

Peremees tuli siis meie juure ja ütles: „Noh, hia küll! Vanamoori ja Linda eestkostmise ja palve piäle ma teile siis pea iki õomaja andma.“

„See on, kallis peremees, sinu poolt täna juba üks mõistlik sõna. Selle peale teeme üks suits,“ pistsin peremehele ühe sigari ja sulasele Peetrile ühe „Mikaado“ pihku ja nii oli meil esialgne sõprus sõlmitud.

Ütlesin siis peremehele veel: „Aga tead, mu auto maksab oma 3000 krooni, aga ma või teda siia õuele jätta. Teil paistab seal

olevat suur küün. Katsume, ehk saame ta ühisel jõul sinna sisse lükata.“

„No nüüd om küll korrat vällan, hakka veel raibet vidama ka,“ läks peremehel jälle kirumiseks lahti. „Aga,“ ütlesin, „ega see siis nii raske polegi! Kolme-neljakesi päris naljaasi kohe. Küll läheb mis mürab küüni!“

Ning läkski lahti. Peremees ja sulane lükkasid kui sõnnikukoormat, äkkides ja puhkides veduritena. Inspektorgi aitas näo punetades kaasa.

„Soo, asi on siis nüüd korras!“ sõnasin, ning Peeter pühkis varrukaga higi laubalt, öeldes:

„Andis iki peris lükata, raibe, kohe.“

„Küll ma homme hommikul järele vaatan, mis tal viga on,“ ütlesin, võtsin autokastist pudeli eht „mulgi kibedat“ portfelli ja siis astusime kõik toa poole. Köögis sosistasin peremammile tasa:

„Kas teil juhtub ehk kohvi valmis olema, teeksin selle „õnnetuse“ peale ühe korraliku

Sõna on

KINDLUSTUSKANDIDAADIL.

Ärge imestage, et ka minule on teie lugupeetud ajakirja veergudel lubatud sõna. Mul on juba ammu midagi südamele kipitanud ja nüüd kasutan juhust, et seda teile öelda.

Lugupeetud kindlustustegelased — kõik härrad inspektorid, instruktorid, rajoonijuhid ja muiduasjamehed ning esindajad! Mina olen üks neist patuoinastest, keda teie iga päev ründate, masseerite ja taga ajate. Mina olen teie kindlustuskandidaat. Mina olen aastate vältel pidanud palju kuulama teid, palun nüüd mõni hetk kuulata ka mind — teie kindlustuskandidaati!

Teie olete teinud meile sageli etteheiteid, et meil — kindlustuskandidaadidel — ei olevat küllalt arusaamist elukindlustuse tähtsusest ja et meie ei omavat küllaldast arusaamist teie kõrgest ja tähtsast missioonist. Olen teid isegi kuulnud kurtvat, et meie olevat liig tuiamad ja ükskõiksed teie kõrge ülesande suhtes ning sageli ei võtvat teid üldse jutule.

Võib-olla on teil osalt õigusk, et meie omis askeldusis ja tegevuses mõnikord oleme liig kärsitud ega saa teid vastu võtta või ei malda rahulikult kuulata. Ent ega me seda nii pahasti mõtle. Meie oleme teinekord ainult veidi pahast tujus ja kui teie oma külastuseks valite selle päeva, siis paratamatult peate leppima mõne õelama sõnaga. Elu on juba kord selline.

Seepärast on minu parimaks nõuandeks: püüdkе arvestada meie meeoleolu. Ärge külastage meid siis, kui meil pole teie vastuvõtuks sobiv aeg. Olete aga juhuslikult siiski sattunud halvale ajale, siis lahkuge kiiresti, olles enne leppinud kokku uue külastuse aja suhtes.

Ent nüüd vaatleme teie järgnevat külaskäiku. Teie olete oma külastusest viisakalt ette teatanud, vastava kirjaliku brošüürigi ilusasti mulle koju saatnud ning mina ootan teid kokkulepitud ajal. Mina ootan, olen reserveerinud endale vaba aja, mida mõtlen pühendada kõne-

„käraka“, ehk läheb siis peremehegi meel leplikumaks.“

Perenaine tõi kohe musta kohvi ja suhkru lauale, ning asjatundja mulgigroki segajana valmistasin hea joogi, mis kiiresti tuju ülevaks tõstis. Kolmanda klaasi järele olid peremeest-perenaist päris lahked ja kodused ning inspektorit ja Lindat näis see ka palju kaasa aitavat teineteisele lähenemises. Peagi kanti lauale ka rikkalik õhtusöök.

Seniajani oli pererahvas meie tegevusala kohta teadmatutes, ning kohe oligi peremees huvitatud. „Kae, mes asja perast te siss õige ümber ajate ja sõidate?“ küsis ta, pilk suunatud inspektorile.

„Oleme kindlustusmehed ja sõidame rahva kultuurilistes huvides ringi!“ vastas inspektor.

„Ahaa! Või te siis olete need elukindlustajatad, õhumüüjad, või nagu tartlase ütleva, „koolukassamihed“, sai peremees aru.

Selgitasime siis, kui suur tähtsus on meie tegevusel ja kui suurt väärtust omab meie

tegevusala mujal kultuurriikides, ja et sellesse ei tohiks ka meie nii ükskõikselt ja külmalt suhtuda. Lisaks sellele kõnelesime, kuidas kindlustuspoliis muutub õnnetuste ja surma puhul perekonnale abistavaks käeks ja toeks ka laste kasvatamisel ning võib olla ka hõlpsaks pärandusejagamise mooduseks. Juhtisime tähelepanu ka sellele, et kindlustus on ühtlasi ka parimaks ja kindlamaks rahakogumisviisiks jne.

Peremees kõhatas paar korda sekka ja lihas lõpuks:

„Ilman om palju kõikesugu vigureid, häid ja halbu, ke korrat nendega jõuab siis jännata,“ ja viskas pooleldi käega.

Kuna nägime, et peremees oli päevatööst väsinud, millele lisaks tuli napsu unisekstegev mõju, siis otsustasime õhtul selle jutu päris kõrvale jätta.

Mina pöördusin perenaise poole kanakasvatuse ja muu majapidamisalade teemal. Lindat ja inspektorit kuuldus vestlevat spordist ja kirjandusest. Kellaosutid näitasid aga juba

lusiks teiega oma perekonna tuleviku üle.

Ent kes ei tule — see olete teie. Teie tulete hoopis hiljem ja vabandate, et kibeda askelduse tõttu ei olnud võimalik.

See võib-olla, on ju õige, kuid mina olen harjunud täpsusega, eriti, kui on tegemist kaugeleulatuva, suuresummalise rahalise lepinguga, nagu seda on elukindlustus. Kuidas saan ma uskuda teie teisi sõnu ja lubadusi, kui teie isegi määratud aja suhtes ei pidanud oma lubadust. Sellest moraal — ärge kunagi patustage oma lubaduste vastu, vaid olge alati täpsed!

Aga nüüd vaatame kolmandat juhtu. Teie lubasite tulla. Mina ootan. Teie saabute täpselt, olete väga korrektne. Astume minu kabinetti ja võtame istet. Teie olete väga armastusväärne ja alustate juttu tähtsamaist päevasündmusist. Veel enam — teie nähtavasti olete uurinud välja, et olen spordihuviline ja seepärast üllatate mind viimaste spordi-uudistega. Meie keskustelu areneb väga mõnusalt. Olen juba mõttes otsustanud teie kaudu sõlmida oma elukindlustuslepingu.

Teie tüürite väga taktiliselt oma üldise jutu elukindlustusele. Ma olen mee-

leldi nõus teiega vestlema selle küsimuse üle. Ilus!

Ent äkki — lubage, mis see oli!? On teil suus grammofoniplaat. Selle asemel, et rahulikult ja mõistlikult jätkata loomulikku keskustelu elukindlustuse üle ja kuulata minu soovide ja vajaduste järele, hakate teie pidama rahvamajanduslikku referaati. Ja seda sellise paatosega, nagu oleks teie ees suur auditoorium. Ei, noormees, ma ei armasta sellist sõnademulinat.

Miks langesite osast välja? Miks ei jatkanud teie kõnelust elukindlustusest sama asjaliku rahuga, nagu kõnelesime päevasündmusist, spordist jne. Ja, lubage, mul on väga ebamugav, kuid sellega hävitasite kogu minu usalduse teie vastu. Mul tekib isegi kahtlus, et teie sõnad on vaid õõnsad fraasid, millel puudub sisu ja sisemine veene. Ma kipun juba arvama, et teie isegi ei usu enam seda, mida te praegu kõnelete.

Ma annan seda teile tagasihoidlikult mõista, kuid teie aina ägestute sellest veel enam ja jätkate oma referaati veelgi suurema paatosega, kõneldes kokku suuri sõnu elukindlustuse rahvamajanduslikust ja sotsiaalsest tähtsusest ja rabate näiteid siit ning seal.

hilist tundi ja peremehel hakkasid silmalaud kinni vajuma. Perenaine seda märgates juhtas meile ka võõrastetoas puhkamisasemed kätte ja lahkus meist „Head ööd“ soovides kaasakese ja tütreaga. Võõrastetoas omavahel olles küsisin, kuidas minu „komöödia“ meeldib.

„Pagana tore! Kardan, et kaotan kihlveo, mis muud!“ vastas inspektor.

Arutasime siis veel järgmise päeva kava ja kihistasime kuni unumiseni naeru minu seni õnnestunud triki üle.

Järgmine päev oli pühapäev. Järelikult päev, kus talurahvalgi oli vaba aega.

Hommikusoõgil andsin siis kindlustuse tähtsuse selgitamise inspektorile üle, nii kuidas õhtul olime kokku leppinud.

Inspektor hakkas siis seda asja ettevaatlikult selgitama. Ta tõi kõigepealt ette Taani põllumehe seisukorra, märkides, et seal on elukindlustus nii arenenud, et kui peremehel on 2 või 3 last, siis ta kindlustab oma elu või ühe oma lapse elu ära, ja kui nüüd tuleb

päranduse jagamine, siis on asi üsna hõlps. Üks lastest saab koha, teine vastava hariduse, kuni kas või ülikoolini, ja kolmas saab elukindlustuspoliisi. Nii on nende elu korraldatud. Ja kes koha peale jääb, see saab siis selle koha ilma võlgadeta ja osamaksudeta pärijalle.

„Noh, mis sa arvad, peremees, kas pole hea meetod?“ küsin vahele.

„Minap' nüüd seda asja tean, aga üks ta oleks siis hästi tettu küll, kui see ka kõik õige on, mis sa kõneled,“ vastab peremees.

Kõnelesin siis ka sekka, kuidas see asi on samuti korraldatav meiegi oludes. Näiteks on peremehelgi 2 last. Peremees on kogu elu aja oma kodu korraldanud ja tal pole olnud võimalust suuremaid tagavarasid koguda. Kuid kord tuleb koht vanemale lapsele üle anda ja kohapärija peab väljaminejale viimase pärandusosa välja maksma. „Ütleme näiteks, et te talu on ümmarguselt 1 miljon väärt, siis koha pärija peaks umbes 5000 krooni välja

Ent mis läheb mulle korda rahvama-
jandus ja sotsiaalpoliitika, kui mulle
praegusel hetkel on vaid tähtis minu ja
mu perekonna tulevik. Palun, näi-
dake mulle, mida pakub elu-
kindlustus mulle ja mu pere-
konnale. Näidake, et ta
suudab minu perekonnale
pakkuda seda, mida ma vajan.
Näidake, et see on kindlaim
ja parim vahend minu pere-
konna tuleviku eest hoolit-
semiseks, mida ma võin saada selle
summa eest, mis mul on võimalik anda
välja.

Kuid minu küsimused ja pärimised
nähtavasti häirivad teid ja teie muutute
veelgi talumatumaks. Teie kardate, et
mina teie käest ära libisen ja hakkate
nüüd peale pressima — tahate minule
survet avaldada. Ent teadke — see ei
meeldi mulle hoopiski ja ma pean kah-
jaks teiega jutu lõpetama tulemusteta.

Vaadake, lugupeetud inkvisiitori-
härä või muidu asjamees, mul oli tõsine
soov sõlmida teie kaudu oma elukindlus-
tuslepingut, kuid ma ei saanud seda teha
seepärast, et teie ei osanud mulle asja
küllalt selgesti ega konkreetset põhjen-
dada. Teie olete väga kena ja armastus-

maksma. Seda ta on aga sunnitud pangast
laenama ja peab tegema talule obligatsiooni.
See on aga seotud tunduvate kuludega. Kui
näiteks % on 7 ja pangast võtame esialgu
3000.— krooni, siis selle % teeks välja ühes
%% ja vekslikuludega 230 kr. igal aastal ja
võlg ei vähene sentigi. Aga vaat', kui isa
teeks varem elukindlustuse 3000.— kr. peale.
Kui nüüd võtta elukindlustuse aastapremia
ja panga %, oletades, et isa on 35-aasta-
selt elu kindlustanud, siis 60-aastaselt võib
ta koha pojale üle anda ja tütar saaks kind-
lustussumma. Kindlustusemaks on aastas
123.— kr., mis on ligi poole vähem kui laenu-
protsent aastas ja pealegi väheneb kindlus-
tusemaks dividendi arvel järjekindlalt.

Kui pühakirjas öeldakse: vanemate patud
nuheldakse edasi lastele kolmanda kuni nel-
janda põlvni — siis on selline laste koorma-
mine võlaga otsekui vanemate patt, mis pä-
randub põlvest põlve, kui me ei muretse
nende parema tuleviku eest.“

Mu pika seletuse peale ütles peremees:

väärne inimene, kui teie räägite muud
juttu, kuid niipea, kui asi puutub elu-
kindlustusse, muutute ilukõnelejaks, kel-
lel puudub oma kõneste usk ja veene.

Ärge pange pahaks, kuid see asi on
niiviisi. Ja seepärast soovitan mina, et
kui teie külastate mind või mõnd teist
kindlustuskandidaati — ärge kõ-
nelge kõrgendatud toonil
ega suure paatosega, ärge
kõnelge aknast õue. Püüdke
kindlustusjuttu ajada niisa-
ma asjalikult ja rahulikult,
nagu teete seda muiski kü-
simusis. Siis olen mina ja minu pere
alati teie teenistuses ja meie jutt lõpeb
kindlasti kindlustuslepingu sõlmimisega.

Austavalt

REIN RANNAROO,
elukindlustuse-kandidaat.

Kindral Pablo Caröllanot, kes seisis 1906.
a. Nicaragua revolutsiooni eesotsas, tappis
taevast mahalangev meteor.

*

Atleet Sandow ei surnud oma sportliku
tegevuse, vaid väikese põidlahaava tõttu, mille
oli saanud juhuslikult.

„Jaa jah. Sul on tõesti õigus, kuid kes teab
nii pikaks ajaks ette riskeerida.“

„Mis puutub elukindlustusse, pole seal
õieti mingit riski. Kindlustuse puhul saate
summa oma aja üleelamisel tingimata kätte ja
õnnetusjuhtumitel, eriti töövõimetuse korral
— mida nüüdsel masinaajajärgul tihti juht-
ub — vabanete hoopis maksudest. Tabab teid
aga surm varem, maksetakse pärijatele juba
terve summa välja, ja seega on muutunud
hõlpsaks ka päranduse jagamine.“

Perenaine oli sellest seletusest haaratud
ja ütles peremehele: „Kuule, Jaan, nii on ju
tore, kui sa teeks praegu kindlustuse ja pä-
randaks selle Vaikele. Linda saaks siis koha,
ja Vaike, kui saab täisealiseks, pärib kind-
lustussumma. Ja kui peaks sind mõni õnne-
tus tabama — hoidku küll Jumal —, kuid
Vaike jaoks oleks ikka oma summa olemas!“

„Ja kulub kaasavaraks ära...“ lisan juur-
de mina.

Peremees jäi mõtteisse. Inspektor seletas
veel kord kõik poliisitingimused üksikasjali-

Karl Niilus 70. aastane.

— Kuhu nüüd?

— Härra Niiluse seitsmekümnendemale sünnipäevale.

— Ärge tehke nalja! Härra Niilus on ju alles vaevalt viiekümnene — vaadake kui elurõõmsalt ja huumoriküllaselt ta liigub seltskonnas ning kui energiliselt ja vilkalt sammub tööle.

— See on ju õigus, et härra Niilus võib igale viiekümneaastasele veel oma paarkümmend silma ette anda — puutugu siis asi

selt läbi ja selgitas ka kõik soodustused, muuseas rahaliste raskuste puhul hea laenu-saamise võimaluse — pole käemeeste-jahti ega ka pangavekslitega jändamist.

„Jaa-ah! Mh, jah,“ kõhatas peremees, tahes veel midagi öelda, kuid nähtavasti ei tulnud midagi meelde, küsis siis:

„No, mes ta siss masma lääb ka, ku mia teess ütte kolmesaa tuhande pääle õite selle nalla äri?“

„Noh, peremees, mis maksmisse puutub, siis on see teisesugusel poolmõisnikul nalja-asi. Ega ta hobust ega hārga ei maksagi.“ Ja nüüd tegin talle täpse arvestuse.

„Äh, see siis s... ei ole veel ütte poole kuu piimarahagi; kui nii, siis pane kirja.“

Täitsime ettepaneku, peremees viskas 50-kroonise käsirahaks juurde ja asi oligi korras.

Tahtsime siis minekut teha, kuid sulane Peeter pidas kinni, ja küsis: „Et, kui see ikka kõik tõsi om, mis peremehele kõnelesite,

töösse või hubasesse seltskondlikku keskustelusse, ent dokumendid kõnelevad siiski...

— Mida?

— Et härra Karl Niilus on sündinud 11. oktoobril 1868 Tsoorus, Võrumaal talurentniku pojana. Olnud peale kooli lõpetamise kodukooliõpetajaks, kust 7. märtsil 1897. a. siirdus Vene kindlustusselts „Rossija“ teenistusse. Töötanud mitmes suuremas Vene kindlustusseltsis, kust 1920. aastal siirdus Eestisse, mille järele asus peagi teenistusse k/s. „Omasse“, kus töötab praegu Tallinna peagentuuris inspektorina.

Oma otsese kutsetegevuse kõrval on sünnipäevalaps elavalt võtnud osa ka seltskondlikust tööst ja tegevusest. Osava jutu- ja kirjamehena on K. N. armastatud kaaslaseks nii otsesel kutsetööl kui ka seltskonnas. Vaatamata oma aastatele võib teda veel tänapäeval näha elavalt osa võtmas kõigist seltskondlikest üritustest. Kuulub Eesti Kindlustustegelaste ühingu liikmete perre, olles ühingu asutamisest saadik juhatuse liikmeks ja tegev mitmesugustes toimkondades.

Jõudu ja edu järgnevakS seitsmekümneks. -sk.

siis on ta päris tarviline asi, kui õige šohv-re ärra järele vaatass, palju ka minul massa tules, ütte sa'a tuhate päält?“ Oli sulane huvitatud, sest ta oli kogu aja lahtise ukse vahelt seda juttu pealt kuulanud.

„Noh, kui vana sa's õige oled?“

„Mihkclipäevass saan katekümne-nella-aastasess.“ —

„Siis sul, Peeter, tuleks aastas ainult 31 kr. 60 senti maksta, kuna hiljem see läheb veel odavamaks.“

„Palju mul siis paergast sisse massa tuleb?“

„7 krooni.“

„Noh hüva, lase siis tulla, pane kirja.“

„Jäta mõni soru ostmata ja tõmba päevas paar suitsu vähem, ja ongi maksetud,“ lisan veel rahustuseks juurde.

„Eks ta ole jah, eks tad kulu järjest, on teda vähem või rohkem, om ütstakõik. Kui tahad, eks ta maksetud saab ikkagi.“

Seega sai siis tehtud teinegi elukindlustus esimesele lisaks.

Muljeid kindlustustegevusest Rootsis.

Rootsi kindlustusseltsid on paari viimase aasta jooksul juba 2 korda tõstnud oma preemiaid. Viimane preemiakõrgendus astus jõusse 27. augustil s. a., kuid veel teisigi ümberkorraldusi on teostanud Rootsi seltsid kokkuhoiu saavutamiseks kuludes. Nii lõpetas Thule inkassoprovisjoni maksmise oma arvulisele kaastööliskonnale, korraldas ümber tasunormid inspktoritele ja peaesindajale ja kõik selleks, et saavutada kokkuhoiu kuludes.

Tekib küsimus, mis on siis lahti rikkas Rootsis, kus kindlustustase nii kõrge ja tööarenes edukalt?

Selgub, et ülevool on tekkinud kapitalidest, mis omamoodi katastroofina kollitab siinseid põliseid seltse nende vabade reservide paigutamisel. Ei ole kuhugi paigutada raha, ei saa teostada ühtegi investeerimist, mis suudaks tagada seltsile %, mida ta peab maksuma poliisimanikule, rääkimata puhtakasu saamisest.

Et panga % on langenud 2-le, hüpoteegid annavad vaevu 3% ja kinnisvarade pealt peab leppima samuti 3%-ga, tuleb seltsides, kus tehniliseks %-iks 4, kogu tegevusele tohtunud summased juurde tasuda.

Juba kaks aastat pole suuremad seltsid jaganud dividende, kuigi veel paar aastat tagasi seda makseti kuni 5%.

Jutud räägitud, asusime valmistuma arsti poole sõiduks ja mina lubasin õues auto ära parandada. Varsti oli peretütar Linda huvitatud autoparandusest ja tuli mulle järele, küsides, mis autol õieti viga oli.

„Vabandust, kulla preili, kui otsekoheselt ütlen, siis mitte kui midagi, sest see oli ainult kihlvedu ja ainult teie kasuks, preili Linda, et saaks teile kaasavara kindlustatud.

„Vaata aga, vaata mul kelmisid...!“ naljatas ta naerdes ja näpuga ähvardades.

Asusime siis kõik autosse. Mina sulase peetriga ette, taha Linda, inspektori ja pere-mehe vahele, ning sõit vuras jällegi ladusalt Paluoja poole, kus ka jaoskonnaarst elas, kes kindlustatud läbi vaatas ja nad terveks tunnistas.

Lahkudes olime kõik suured sõbrad ja anti veel kaasa häid soovitusi elukindlustuse asjus pöördumiseks sugulaste poole, mille tõttu hiljem nende sugulas-tutvuskonnast mõnegi tõhusa kindlustuse olen saanud hankida.

H. K a s e.

Laiad rahvamassid, kes väga hästi teadlikud sellest kapitalide uputusest, ei tee mingit küsimust dividendi mitteraksumise asjast, vaid hoopis selle vastu on suhtunud korraldusse edaspidi tasuda oma preemiamaksu posti kaudu näilise heatahtlikkusega.

Kuigi mitmed välistegelased inkassoprovisjonist teenisid suuri summased, üksikud 6000—7000 kr. aastas, on ka nemad uue korralduse kui paratamatusega pidanud leppima.

Esindajate ametisse võtmine on Rootsis tähelepanuvääriv toiming ega piirdu ainult sooviavalduse esitamisega, nagu see on kombeks Eestis. Sageli saabuvad seltsi isikud omal algatusel, et mõne seltsi esindust võtta kõrvalteenistuseks. Nii nägin isiklikult, kuidas sellise sooviga saabus seltsi peakontori politsei konstaabel, et omale elukindlustuse esindust hankida.

Kõik kindlustuse alal tegelevad välistegelased on sellekohases büroos registreeritud, kus siis ka iga uue esindaja kandidaadi kohta andmeid hangitakse. On saadud teated soodsad, peab oma arvamist avaldama veel vastav inspektor, kelle rajoonis uustulnuk kavatseb tegevust alata.

Ühel ajal kogutakse andmeid esindaja kandidaadi isiku kohta, kas tema kohapeal küllalt lugupeetav ning seltsi heale nimele vahest kahjulikuks ei saa.

On kõik need andmed uustulnuka kohta soodsad, täidetakse tema kohta juba vastav teadaandeleht, kuna uus esindaja ise eraldi kartoteegi kaardile allkirja annab selles, et ta seltsidevahelise kokkuleppe tingimustega on tutvunud ja neid enda kohta kohustuslikkudeks peab.

Hoopis raskem on aga Rootsis jõudmine inspektori karjäärini. Välistegelane, kes pidevalt 2—3 aastat vähemalt kindlustussumma 250—300.000 kr. väärtuses elukindlustusi pole suutnud välja müüa, ei tule suuremate seltside juures inspektori kandidaadina üldse arvesse. Kui mõni selts viimasel ajal on hakanud praktiseerima noorte ülikoolilõpetajatega, siis on neile ette nähtud 6-kuune teoreetiline ettevalmistus ja 2—3 kuud praktikat maal mõne vanema inspektori juures.

Selle katsetuse resultaadid on aga veel selgumata, mispärast ka varajane seda hinnata.

A. Pähkal.

Hankemehe kodukool.

Mina töotan nii...

„Mina usun, et iga mees, naine ja laps minu rajoonis on kindlustuskandidaat, hoolimata sellest, mis ta mõtleb minu seltsist ja minu pakkumisest,“ kirjutab Ameerika edukaim hankemees Frank Rosenbilit. „Vastavalt sellele hoian ma alati oma silmad ja kõrvad lahti ja panen tähele iga maja ja inimest oma rajoonis. Lisaks sellele ei lähe ma kunagi mööda majast, kust kuulen lapsekisa või lapse häält, sest tean, et sealt on kõige kindlam saada kindlustust. Siis püüan alati pääseda ka oma kindlustatu naaberkorterisse.

Tühjad, valmivad majad on teiseks heaks kindlustuse saamise allikaks. Need märgin alati üles ja hakkan siis pidama silmas, millal kolivad neisse elanikud, et viimaseid külastada ja teha kindlustusettepanekuid.

Neljapäev ja reede on mul parimateks hankepäevadeks. Neil päevadel kulutan ma kogu oma aja selleks, et kõlistada uksekelli, Hanketöölle minnes varustan ma end prospektide ja vastava kirjandusega, mis annab mulle selts. Ükskõik, kes ka ei avaks mulle ust, alati tervitan teda rõõmsa naeratusega.

Olen ma pääsenud sisse, ei püüa ma müüa teatud poliisi, *vaid annan nõu, milline on parim kindlustuskava.* Kui näen lapsi, juhin jutulõnga alati neile. Vastatakse mu jutule: „Mul on küllalt raha enda matusteks,“ siis seletan ma, et ei tulnud pakkuma matusekindlustust, vaid kindlustust, mis kogub hoiusumma.

Minu kogemused ja suhted kindlustutega näitavad, et enamasti on naised perekondade rahandusejuhid. Nad püüavad hoida iga dollarit niipalju kui see on vähegi võimalik. Esitades oma kokkuhoiukava juhin nende tähelepanu sellele, et nad ei kaota midagi, et võivad igal nädalal panna kõrvale mõne sendi, et saada tulevikus suurem summa raha.

Üheks tähtsamaks kindlustustesaamise allikaks on mulle peigmehed ja pruudid. Hoolega pean ma silmas pulmasid. Möödunud aastal peeti, näiteks,

minu rajoonis 11 pulma. Igal juhtumil saatsin ma õnnesoovitelegrammi ja märkisin selle endale üles. Iga telegramm tuli mul maksma 21 centi, kuid ma sain 14 kindlustust. Telegrammid olid mulle heaks rahamahutamisviisiks ja kõik vastabiellunud on saanud mu headeks tuttavateks, kellelt loodan saada edaspidi veel kindlustusi.“

Kuidas hankida kandidaate?

Määritleme kõigepealt, kes on hea kindlustuskandidaat.

Esiteks, kindlustuskandidaat on see, kellega võib ajada kindlustusjuttu soodsail tingimustel.

Teiseks, kindlustuskandidaat on see, kes on terve ja kelle aineeline olukord lubab sõlmida elukindlustust.

Kolmandaks, kindlustuskandidaat on see, kellel on juba olemas elukindlustus.

Kõigepealt peab olema hulk nimesid, kelle kohta tuleb selgitada, kas nad kõlbavad kindlustuskandidaatideks või mitte. Töötamise meetod on järgmine:

Kandidaatide esimeseks allikaks on minu loomulikud sidemed, minu sugulased, mu sõbrad, mu head tuttavad ja igapäevased kokkupuuted. On selge, mida rohkem liigid, seda rohkem on kontakti. Loomulikku kontakti saab eri harrastuste, nagu kalastuse, jahilkäikude, margikorjamise jne. kaudu.

Kindlasti järgmiseks parimaks kandidaatide allikaks on mõju keskus. Selle all tuleb mõista inimest, kellega on midagi tegemist ja kellel on hea tutvuskond; kes sind usaldab, kes on su sõber; kelle suhtes sul on hea nimi, kes tunneb huvi selle vastu, et sul oleks edu, nagu sinagi oled huvitatud sellest, et ka temal oleks edu. Sellelt mõjukeskusest tuleb küsida inimeste nimesid ja neist saavad kandidaadid.

Nimedeküsimisel tuleb tarvitada ka teatud tehnikat, sest et otsene küsimine ei anna alati soovitud tulemusi. Vesteldes oma mõjukeskusega võite esitada talle, näiteks, küsimusi: „Kellega käid kalastamas, tennist mängimas, jahil, seltskonnas jne.

Ajad juttu töösturiga, võid küsida, kellele müüb ta oma saadusi, kellelt ostab ta oma tarbed, milline ta võistlejaist on viimasel ajal edukam jne. Tähtsam on saada temalt teada nende nimed, kellelt ta ostab, sest et viimasel juhtumil on mõjukeskuse nime tarvita mine kasulik. Loata ei maksa mõju keskuse nime kunagi kasutada, sest see võib tuua vahel ebasoovitavaid tagajärgi.

Alati tuleb ümbritseda end õiget tüüpi inimestega ja käia nendega läbi niipalju kui see on võimalik. Õiget tüüpi inimesteks tuleb pidada neid, kes võivad anda lähemat informatsiooni isikute üle, kelle nimed nad annavad, ja kellel pole midagi selle vastu, et nad on sinu mõjukeskusteks.

Kunagi ei tohi jätta poliisiomanikke silmapaari vahele, sest et need on parimateks kindlustuskandidaatide allikaiks. Meeleldi on nad valmis ajama sinuga juttu. Sellejuures ei tohi kunagi teha vahet, kas üks poliisiomanik on direktor või teine jooksupoiss. Kasulikud võivad nad sulle olla mõlemad. Mõlemal on ju omad tutvusringkonnad.

Väga heaks kandidaatide allikaks on ärimehed, kellelt ostad järjekindlalt midagi. On selge, et nad püüavad olla su vastu lahked ja sõbralikud.

Leidke tema tõeline vastuväide.

Paljusid esindajaid, kellel on nüüd alaline edu, üllatasid varemalt kandidaatide teatud vastuväited. Need esindajad tulid lõpuks arusaamisele, et nad peavad tunnustama vastuväiteid ja aru saama põhjustest, mis seisavad kandidaadi vastupanu taga, kui soovivad saavutada suuremat edukust.

Juhtub sageli, et kandidaat jutlemise kestel toob äkki esile vastuväite, mis sunnib teid küsima, kust see on pärit, ja teil tundub raskena sellele vastata. Kuid paljudel juhtumitel on teile esitatud vastuväide ainult vastuväite enda pärast. Nüüd tuleb ainult oma mälu ringi vaadata ja tuletada meele, kuidas olete toiminud varemalt analoogiliste juhtumitel.

On harilikuks reegliks, et ainult üksikuil kandidaatidel on rohkem kui üks peavastuväide. Nad võivad esitada teile

neid tosinate viisi, kuid need on kõik mitteolulised, mida võib kergesti ümber lükata. Harilikult hoiab kandidaat peavastuväite kõneluse lõpuks. Kui suudate selle ümber lükata, suudab kandidaat vaevalt veel uut leida ja see tähendab, et olete teel kindlustuse lõpuleviimiseks.

Kõigeparema uurida lähemalt tosin vastuväiteid, millega teil on olnud tege mist, analüüsida igähte neist eraldi ja teha endale märkusi, kuidas olete saanud neist jagu.

Kogemused on väärtuslikud ainult sel juhtumil, kui kasutate neid oma eduks. Analüüsides alati ettetulnud vastuväiteid ja tuletades meele, kuidas olete neist jagu saanud, jõuate peagi nii kaugele, et suudate kandidaadi vastuväitele alati rahuldavalt vastata.

Kui iseseisvat naist kindlustatakse.

Juba mitmel korral on käesoleva ajakirja veergudel vihjatud sellele, et naise elukindlustuse küsimus väärrib erilist tähelepanu ja vajab erilist hankeviisi. Kuna iseseisvate naiste arv tänapäeval on võrdlemisi suur, siis ei moodusta elukindlustuste hanketöö naiste hulgas mitte väikest osa.

Ent seejuures ei tohi unustada, et iseseisva naise kindlustusvajadus pole sama, mis mehe puhul, vaid hoopis erinev. Kuna perekonnaisa elukindlustuslepingut sõlmides esijoones mõtleb oma perekonna tulevikule ja alles teises järjekorras enese vanadusepäevadele, siis iseseisva naise juures on see sageli ümberpöördukt. Teda ei huvita enamail juhtumeil niivõrd see, mis maksetakse omastele peale tema surma, vaid tema tahab hoolitseda peamiselt enda vanadusepäevade eest.

Seepärast tuleb iseseisvate naiste kindlustuslepingu sõlmimisel rõhutada peamiselt just segakindlustust. Seejuures tuleb veel eriti arvestada seda, et nad on suuresti huvitatud kindlustussumma võimalikult peatsest kättesaamisest. Seepärast siis — pakkuge neile segakindlustus võimalikult lühema tähtajaga.

Esindaja, kes neid asjaolusid arvestab, võib iseseisvate naiste kindlustamisel saavutada märgatavat edu.

Õnnetuste kroonikat.

ÕNNETUSI INIMOHVRITEGA

4. sept. uppus Tartus Emajõkke mereväe õppekompanii sõdur Paul Viirsalu.

4. sept. leiti Põltsamaal restoran „Eeriku“ eest surnult Johannes Horn, 27 a. vana, kelle elukoht Põltsamaal, õuna tn. 7.

7. sept. pikne Rakke lähedal Liigvalla asunduses surmas Aleksander Liiva, 26 a. vana, kui see istus toas laua taga.

9. sept. suri Narva haiglas rästiku salvamise tagajärjel Narva kalevivabriku pensionär Miina Liiv.

Samal päeval sai Tallinnas Maarjamäe kohal mootorrattaste kokkupõrkel silmapilkselt surma Valentin Ivanov ja surmavalt vigastada Aleksander Maripuu.

10. sept. uppus Skarjatina vallas Narva jõkke Protor Barashkov, kelle elukoht Stepanoviškha külas.

13. sept. sai Rannus mootorratta proovisõidul surmavalt vigastada Osvald Lehtjas.

16. sept. kukkus Rakvere linna lähedal hobuse järel kõndides surnult maha Mõdriku kaupmees Julius Lille.

18. sept. uppus Pärnumaal Rõusa jõkke Suurejõe aleviku Suurejõe sillavaht.

21. sept. varises Tartus „Bürgermusses“ kaardilaua taga kokku advokaat P. Kakko ja suri.

25. sept. uppusid Jägala jõkke Jägala-Jõesuu piirivalvekordoni piirivalvurid Arno Voog ja Alfred Tamming Tallinna elanik Kaarel Viidas, kui nad tegid Voogi pulmade puhul jõel lõbusõitu.

26. sept. uppus Saaremaal Laeska külas kaevu Aspar Mägi.

Samal päeval suri Sindi haiglas südame-rabandusse Sindi vabriku vanem meister Hendrik Madisson.

Samal päeval toodi Viljandi haiglasse meelemärkusega olekus Jaan Kuusk, kes suri meelemärkusele tulemata.

27. sept. suri Tallinna haiglas Luiste koorejaama meier August Palumaa, kes oli koorejaamas saanud petrooleumiplahvatusel raskesti vigastada.

1. okt. jäi Tondi peatuskoha lähedal rongi alla Tallinnas Herne tn. 20—3 elutsev Laine Loor, 24 a. vana. Ta suri vigastuste tagajärjel haiglas.

Samal päeval suri Viljandi haiglas loomiarst Viktor Veselov, kuna oli võtnud sisse liig suure annuse unerohu.

3. okt. lõi Nursi vallas Võrumaal hobune surnuks Valdeko Kasaka.

4. okt. sõitis veoauto U-161, mida juhtis August Ristmets, surnuks jalgrattasõitja Aleksander Trausi.

13. okt. sai Pärnumaal Tootsi briketitööstuses veduri ja dresiini kokkupõrke tagajärjel silmapilkselt surma briketitööstuse kassapidaja Ain Pärna, 25 a. vana.

Õöl vastu 14. okt. sai Tondi ja Lilleküla jaamade vahel rongi all surma 17-a. Olev Nurmse, eluk. Endla tn. 24—12.

TULEÕNNETUSI.

Õöl vastu 1. sept. süttis Lehtse vallas Lätte külas Hans Otti kauplusehoone. Tuli kustutati. Põles ära osaliselt katus.

1. sept. põles Aegviidus maani maha Ann Brumbachi heinaküün koos heintega.

Samal päeval süttis Palupere vallas põlema August Saksa sõiduauto T-142. Kere hävines tules täielikult. Kahju 1750 kr.

Samal päeval põles Vaimastvere vallas Otepää veoauto, mis oli õunakoormaga teel Tartust Tallinna.

2. sept. hävitas tuli Jõelähtme vallas Pandjala külas Martin Pahveldi talu elumaja ja lahusoleva reealuse. Kahju 5000 kr.

6. sept. pääses tuli lahti Kunda raudteejaamas, millega ühise katuse all asub ühiskauplus ja ühispank. Tuletõrjel õnnestus tuld kustutada. Tule ja vee läbi rikuti tarvitajate-ühisusel hulk kaupa. Kogu kahju tõuseb 35.000 kr.

Samal päeval põles Petseri linnas maha Stepan Martseni kuur, mida kasutati ka autogaraažina. Kahju 500 kr.

7. sept. hävisid tules Palupera vallas Kristjan Valdmanni tall ja kuur. Kahju 1.500 kr.

8. sept. põles Petserist 10 km kaugusel ära August Kenderi veoauto.

10. sept. põles Saaremaal Lummenda vallas Jakob Vahteri saun ühes pesukööbiga.

Samal päeval hävis tules Torgu vallas Ado Linnu viljakuivatus.

11. sept. põles Palupera vallas Arula asunduses Jaan Saksa karjalaut.

Õöl vastu 13. sept. põles Haapsalu lähedal ära Paralepa restoran. Hoone kuulus põllutöömunisteeriumile.

Restoraator Marie Lepiku kahju 15.000 kr. ja põllutöömunisteeriumi kahju 7000 kr.

16. sept. süttisid põlema Virumaa Salla vallas Linda Vildi talu kõrvalhooned. Tules hukkusid 3 siga ja 3 lehma.

17. sept. põles Nõva vallas Harjumaal August Kanarbiku loomalaut. Kahju 700 kr.

18. sept. süttisid Saaremaal Loona vallas Konstantin Kuuse taluhooned. Tuli kandus sealt Liisa Aabi taluhoonetele. Mõlema taluhooned põlesid maha. Kogu kahju 10.000 kr.

Samal päeval põlesid Taebla vallas maha Jaan Valki elumaja ja kõrvalhooned. Kahju 5000 kr. Hooned olid kindlustatud ainult 2000 kr. eest.

Õöl vastu 23. sept. hävitas tuli Rägavere vallas Kantkülas Hugo Purka talu hooned ühes vallasvaraga. Tulle jäi ka Mihkel Suurkaevu viljapeksumasin. Kahju üldsumma 10.000 kr.

26. sept. hävitas tuli Järva vallas Kukruse külas Aleksander Kallise heinaküüni koos heintega.

28. sept. põlesid Võrumaal Vastseliina vallas Vidri Tooma taluhooned. Kahju 9000 kr.

Samal päeval hävis tules Eduard Tähnase Kurna vallas asuv elumaja. Kahju 2000 kr.

10. okt. põles Skarjatina vallas Timofei Ljubimovski rehi. Kahju 1000 kr.

5. okt. hävitas tuli Kilingi-Nõmmes Aleksander Sauli elumaja. Kahju 1000 kr.

Samal päeval süttis Vilo vallas Podgorje külas põlema Stepan Krusamae laut,

millega ühise katuse all elumaja. Elumajaosa suudeti päästa. Kahju 500 kr.

6. okt. põles Taevere vallas maha Hans Kree küün koos heintega.

Õöl vastu 8. okt. süttis Aaspere vallas Viirumaal põlema Johannes Saluveere karjalaut ja põles maha. Tulle jäid 3 lehma ja 3 siga. Jaan Joosepi rehepeksugarnituur ja Leetma traktor. Kahju 8000 kr.

8. okt. põles Martna vallas Läänemaal Marta Savi elumaja koos laudaga. Kahju 3000 kr.

VAIRIA.

Mereväelaste kindlustus Inglismaal.

Paar aastat tagasi seadis Briti admiraliteet sisse erilise ohvitseride elukindlustuse. Nüüd tahetakse seda elukindlustust laiendada ka teistele meeskonnaliikmeile. Seejärele võivad meeskonnaliikmed vastavalt oma palgale sõlmida elukindlustust oma sugulaste või mõne muu isiku kasuks. Summa maksetakse välja laevastikust lahkumise või surma puhul, kui surm tuleb enne laevastikust lahkumist. Kindlustussumma maksetakse välja isegi siis, kui kindlustatu on saanud sõjas surma.

Kindlustatud enesetapja ja võlausaldajad.

Inglise lordidekojas tuli arutusele küsimus, kas kindlustusselts on kohustatud enesetappe puhul kindlustussummat välja maksma, kuigi poliisis on punkt, mis näeb seda ette.

Major R. oli 1925. a. oma elu kindlustanud 50.000 naela eest. 1934. a. sattus ta rahalistsesse raskustesse. Kindlustusselts jättis ta aastaks preemiavabaks. Preemiavaba aeg lõppes 3. aug. 1934. a. kell 15. 3 minutit enne kella 15 laskis major endale kuuli pähe. Ta jättis järele võlgasid 68.000 naela suuruses ja kindlustussumma oleks pidanud langema ta võlausaldajatele.

„Times'i“ teatel otsustas lordidekoda, et avaliku korra huvides pole kindlustusselts kohustatud kindlustuslepingut täitma. Enese-

tapmine on kuritegu. Kurjategija ei tohi saada kasu oma tegevusest ja see on maksev ka ta õigusjärglaste suhtes.

Sõjakindlustajadei karda sõda.

Londoni kindlustusbörs ei näi pidavat rahvusvahelist seisukorda sugugi nii ebasoodsaks, nagu võiks arvata ajalehtede häirivate sõnumite järgi.

Sõjakindlustusepreemiad, mis üksvahe näitasid veidi tõusutendentsi, on viimasel ajal hakanud jälle langema. See on ilmseks tunnuseks, et sõjaohu on vaibunud. See asjaolu on seda hinnatavam, et sõjakindlustusega tegelevad seltsid töötavad tihedas kontaktis maailma parimate poliitikutega, kelle otsused omavad suurt autoriteeti.

Koer põhjustas autoõnnetuse.

Omapärane ja saatuslik õnnetus juhtus Döberitzi lähedal (Saksamaal). Sulane oli võtnud karjaajamiseks oma peremehe koera kaasa. Loomad karjamaale aetud, läks sulane põllule tööle. Koera laskis ta vabalt ringi joosta, kuigi tal oli teada, et koer kõigile sõidukeile vihaselt haukudes järele jookseb. Koer jooksis lähedal asuva maantee ääre ja kargas seal 60-km. kiirusega sõitvasse autosse. Autojuht püüdis koera maha tõugata, kaotas aga seejuures juhtimisvõime ja auto lendas üherpalli. Autojuht ise sai raskesti, kuid tema kaasasõitvad naine ja õde surmavalt, vigastada.

Tegevtoimetaja: Jaan Kask.

Toimetuse kolleegium: M. Jõks, A. Kahlberg, A. Kivi, V. Kupffer, E. Käspert, A. Lattik, K. Nilus, O. Piilmann, A. Pähkal ja H. Tomp, vastutav toimetaja.

Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, pstk. 18.

Väljaandja: Eesti Kindlustustegelaste Ühing.

A. Kahlberg, A. Kivi, V. Kupffer, E. Käspert, Pähkal ja H. Tomp, vastutav toimetaja.

Posti jooksev arve nr. 598.

O.-ü. „Vaba Maa“ trükk, Tallinnas 1938.